

کوى ايشلرى حقنده *

(اون اوچنجى فرقه قورولتاينىڭ قطعنامه لريله علاقه دار اولاراق)

يازانى : قروپسقايا

چەۋرەنى : م. م. ر.

اون اوچنجى فرقه قورولتاىى هر كوچوك ناحيه ۴ سياسى معارف ايشچىسى تحكيم اتمكك كويلرده سياسى معارف ايشلرينىڭ تحريك ايدىلمەسى ايچين مادي بير تمل ياراتمىش اولدى. بو ايشك بعض ساحلرئنى عمومى چيزگيلرله قيد ايدىلم. بيز هر كوچوك ناحيه ده ناحيه تشكىلاتچىسىنه مالك بولوناچاغز. او، نه ياپماليدير؟

ناحيه تشكىلاتچىسى هر شئيدن اول ناحيه كويلرينده سياسى معارف مركزى تشكىل اتمەلى بونك ايچين ده ناحيه قرائتخانه قولوباسىنى قوللانماليدير. بونك ايچين كويك مركزينده، ناحيه اجرائيه قوميتەسى، قونوبراتيف چايخانهسى، بازار قارشوسيندا و بالعموم خلقك اوز ايشلربندن اوترى توبلاندينى يرلرده بير ير آراماليدير: بنايى تقويه اتمەلى، غزته و كتابلارلا تجهيز اتمەلى ايصينماسى و ايشيقلقى ايچين چالشمالى در. بو حقده يالگوز چالشماق دگيل ر. ق. ف.، گنجلر اتفاقى، ناحيه اجرائيه قوميتەسى، يرلى قوميتە، معارف ايشچيلرى اتفاقى، كوى قارشولقلى ياردم قوميتەسى، قونوبراتيف و باشقا اداره و مؤسسەلرك فعال عضولربندن دەرته گلر قورماليدير.

بويله بير فعال غروپ سەچمك - ناحيه تشكىلاتچيلرينىڭ اك

(*) مقاله «قومونست معارفى» مجموعەسىندە درج ايدىلمشدر. صاىي ۳ - ۴

مەم مەسئەلەلەرنىڭ بىرىدۇر. بۇ قۇت، قۇرئەتخەنە - قۇلۇبا ئىچىن كەش تەبلىغات ئاپارمىلىدۇر. ئاكر كۆيدە - سۈادىسىزلىق تەسۋىيە مەنطقەسى ياشىلار مەكتىپى، سىياسى مەارف ئادارەسى ئاچىيە كەتەبخانەسى - كەبى ھە ھەنكى بىر سىياسى مەارف مۇسسەسى بولۇنىورسا قۇرئەتخەنە - قۇلۇبابى بولارۇق ياقىنىدا تەشكىل، ئىتەك، ئولارۇق ئىشلىيە قۇرئەتخەنەنىڭ ئىشلىرىنى ئوبغۇنلاشدىرماق داھا ئىيىدۇر.

قۇرئەتخەنە - قۇلۇبا قۇرۇلۇشى ئىشلىيە مەوجود بۇتون سىياسى مەارف ئادارەلەرنى، بۇتون شۇرا و فرەقە تەشكىلاتلەرنى، بۇتون فەال ئىشچىلەرى ئاچ ئىتەك ضرورىدۇر: قۇرئەتخەنە - قۇلۇبانۇق بولارۇق سەۋكەبلى بىر ئۇلادى ئىد ئىدەلمەسى ضرورىدۇر.

قۇرئەتخەنە - قۇلۇبابى ئادارە ئىتەك ئىچىن بۇ ئىشى سەۋەن، ئونۇق ئاھمىيەتنى تەقەبىر ئىدە يىلەن بىر ئادام ئارامالىدۇر. كە ئاھالى و ئىشچىلەرى ئاچ ئىتەككە ئىي بىر تەشكىلاتچى اولسون. قۇلۇبا قومۇنىست كەنجەر ئاتاقىنى ئايرارسا، ئك ئىي اولۇر. زىرا، قۇرئەتخەنە - قۇلۇبانۇق قومۇنىست كەنجەر ئاتاقى قۇلۇبىيە چە ورىلمەسەنە ئمەكان وىرەك اولماز، ئونۇق ئاچىيەسى - بۇتون ئاھالىيە، بۇتون بۇقسول و اورنا تەبەقەلەر ئافع اولماقدۇر.

قۇرئەتخەنە بۇتون كەسۋە ئاندۇر. قۇرئەتخەنەنىڭ كۆيەك بۇتون فەال ئىشچىلەرنە ئستاد ئىمەسى و ھەب كەسك ئونۇق وىرە يىلەجەكەننى ئالمىي، باجارماسى ضرورىدۇر.

ئىشك بۇ جەھەتتە مەشتا بىر ئاھمىت عطف ئىملىدۇر. قۇرئەتخەنە قۇلۇبا ئىشلىرىنىڭ ھەركەتى و تەمەبلىنىك كەشلىكى قۇرئەتخەنە - قۇلۇبا ئزدەندە كى تەشكىلاتى قۇرمايى باجارماقدان ئىملىدۇر.

مەكتىپى كۆتۈرەلمە. مەلم قۇرئەتخەنە - قۇلۇبا ئىچىن فۇقئالادە چوق ئىش كۆرە يىلىر. او، ئقل ئىتەك، ئا كەلەتەك، قۇرئەتخەنە

قولوبا نزدینده درنهك، سوادسیزلی تسویه منطقه سی، مکتب تشکیلاتی. کتبخانه چی و محاضره چیلره یاردم ایتمك والخی باچارماقدان علاوه قرائتخانه - قولوبا نزدینده مکتبیلر تشکیلاتی قورایلیر، اونلار واسطه سیله اهالی ایله رابطه تشکیل ایتمك، بوبوك چوجوقلاردان قولوبادا غزته ارقوجوسی یابماق، متعلملر واسطه سیله غزته لردن تلگراملاری، مقاله لری مستتا مهم یرلره نشر ایتمك، چوجوقلاری بایرام شنگلرینه، لوحه لر ترسیمینه، خور تشکیلنه جلب ایتمك اولور. چوجوقلار اونسیزدا مباحثك، بالا (شیرنی به) یغیلدیغی کیبی، قرائتخانه - قولوبایه طوباشیرلاز. بعضاً حتی بقدیر بیورلار،

موسقوف قضاسی قرائتخانه چیلریندن بیرى چوجوقلاری قرائتخانه قولوباسیندان قوغماق ایچین اونلاری ویدرولارلا صو آتاراق ایصلاتماغا باشلامشدر... باشقا یول واردر. بو، چوجوقلاری تشکیلاتلاشدیرما ایله اولور. بو خصوصده قرائتخانه چییه مکتب و قومونست گنجلر اتفاق یاردم ایتمه لی در.

فقط معلمك قرائتخانه - قولوبادان کتابچا و غزته لر آلا بیلمه سی اونك قولوبا واسطه سیله اهالی به مراجعت ایده رك اونلاری مکتبك ایشریله تانیش ایده بیلمه سی ایچین و. بونگله خلقك ده مکتبه نه به ناصل و نیچین حاضرلادیغینی آگلایا بیلمه سی ایچین قرائتخانه نك مکتبه یاردم ایتمه سی ضروریدر.

اگر کوبده سیاسی - معارف اداره سی بولونورسه قرائتخانه نك نفقه مسامره لر ویرمکله اونا مادی یاردمدا بولونمالی، په سی سه چکیسینی قرائتخانه به اویغون انتخاب ایده رك قرائتخانه - قولوبا داخلنده تبلیغات آبارمالی، بونماشالاری قرائتخانه طرفیندن تشکیل ایدیله جك معروضه لرله بیرلشدیرمه لی در.

كەتەپخانە و سوادسىزلىقى تەسۋىيە مەنطەقىسى ھەققىدە قونۇشمايە يىلە گەلمىز : كەندى - كەندىنە مەلۇمدىر كە، بونلار ك ايشلرى قراتتەخانە قولوبالار ك ايشلرىلە يىرلشمەلى، اون ك يىر ھەسەنىنى تەشكىل ایتەلیدىر.

اگر كۆيدە خەستەخانە، طەيب، خەستە باقىچىسى بولونىورسا - بونلار ك قراتتەخانە - قولوبا واسطەسىلە ھەجى تەلەفاتدە بولونمالارى ضرورىدەر.

قونۇپراسىون قراتتەخانە قولوبايا ھەر دورلو مەدى مەاونتەدە بولونمالیدىر. زىرا اون ك بونا امكانى واردەر.

قراتتەخانە - قولوبادا بويلەجە قونۇپەراتىف تەلەفاتىنە چالیشمالیدەر . زىرا بونىسىز قونۇپەراتىف كەندى، خەلقى تەمین ایتەك و اقصادى يىرلشمە مەئلەارنىك يارىسىنى يىلە ھەل ایدەمز . قراتتەخانە - قولوبا، آرزوسى اولانلارلا قونۇپەراتىف ھەساباتىندە چالیشماقلا ، اولارلا ضرورى مەھاسبە ياپماقلا ، مەقتەر مەلۇمات ویرمەكلە، قونۇپراسىون ھەققىدە كەتاب اتتەخاب ایتەمەكلە، بونا مەتەلق مەقالەلرى اوقوماق و اېضاح ایتەمەكلە قونۇپەراتىفە ھەردورلو ياردەمدا بولونمالیدەر .

قراتتەخانە قولوبا جەنبەدە آقرونوم نەمونە (گوسترىش) قولوبان ك ايشلرىلە ھەقىقى صورتەدە باغلانماقلا پەك مەستتا يىر رول اېفا ایدە يىلیر . زراعت تەلەفاتى قراتتەخانە - قولوبا واسطەسىلە ھەم مەكتەپ ايشلرىنە ، ھەمدە كەنجەر درەنگى و باشقا بۆكۈبى ايشلرە عەكس ایدەرك ھەر شیدن قونۇلى يىر صورتەدە يورودیلە يىلیر .

قراتتەخانە - قولوبا واسطەسىلە اېبى مەتەرفلق، شورا مەتەرفلەكلرى و تەطبیقات تارالارنا كېتەك اوزرە علمى گزېتیلر تەشكىل ایتەك اولور . قراتتەخانە - قولوبا واسطەسىلە دواملى تەدقیق و تەجرەلەر ، قوللەقسىون تەرتیبى و سائرە تەشكىل ایتەك اولور .

قرائتخانه - قولوبادا قوشچیلیق، داوشان ساقلاماق، مالدارلق ایجین قیصامدتلی قورصلار تشکیل ایتمک اولور؛ قرائتخانه - قولوبا جینیئده کوی تصرفاتی و باشقا دهرنه گلر تشکیل ایتمک اولور.

قرائتخانه - قولوبا کوی قارشولقلی یاردم قومیتلری ایجین ده بوبوک بیر یارارلق گوستره ییلیر. اونک واسطه سیله کوی قومیتلری هر دورلو معلومات آلا ییلیرلر. قرائتخانه - قولوبا اهالینی بیرلکده قارشولقلی یاردم طرزینک مختلف شکالربله تانیس ایتمک واسطه سیله کویلی قومیتلرینی باشقا کویلی قومیتلرینک ایشارله تانیس ایتمک بویله اونلارا یاردمدا بولونا ییلیر.

خلق محکمه سیندند، قرائتخانه - قولوبا خلق شورا قانونلاریلا تانیس ایتمک و اسکی محکمه ایشلرینی تویر ایتمک ایجین استفاده ایتمه لیدر. نمونه - تطبیقات ایشلری قرائتخانه - قولوبادا محاکمه اساسینی تشکیل ایتمه لیدر.

ناحیه اجرائیه قومیته سی (ده قرمت) قرارلار و کندی تشبثاتی ایضاح ایتمک ایجین قرائتخانه - قولوبادان استفاده ایدر.

قرائتخانه - قولوبایه حالا اکین و تارلا ایله علاقه دار اولوبدا فقط شهرده فابریق و اعمالاتخانه (زاوود) لاردا جایشان سابق قیرمیزی عسکر و کوبلور پک حقیقی بیر خدمت گوستره ییلرلر. بیزده قیرمیزی اوردو بوبوک بیر مدنی قوه، معین بیر مکتب حاله تبدل ایتمشدر؛ او، جهالت و کوله لک سلاحی حالیندن کتله لرک تویر ایدیلمه سی (معارفله شه سی) و اونلارک ییلگیلرینک یوکسلمه سی سلاحی حالینه کیچمشد.

ایشته قیزیل عسکرلر بونک ایجین ده کوبلرده ترقی و تعالی عنصرلری بولونیورلار.

یرلی کوبیلردن اولان شهر ایشجیلرکده اهمیتی آزده گیلدر.

اونلار یالکیز فابریقادا ایشله مگله قالامیشلار ، همکارلار اتفاقلارینا یازلمیشلار، اونلارک بیر چوقی روسیه قوم، ونیست فرقه سی اعضای بولونیور، فرقه ده اولمایانلاردا میینغلرده، نماشلرده بولونمیش، انقلابی مبارزده اشتراک ایتشار، فرقه نی کندیلرینه رهبر عد ایدیورلر، بونلار کویه پک چوق شی وبره بیلیرلر. قرائتخانه - قولوبانک بو کبی ایشجیلرک کویه دوغرو حسن توجهلرینی قوتلندیرمه یه جالیشماسی واجبدر. قرائتخانه هر حالده بونلاری کندی ایشلرینه جلب ایتمه لی، یاردمچی و مشاوره جیلگه آلمالی، بونلارلا صیقی بیر رابطه باغلایارق بونی محافظه ایتمه لیدر.

قرائتخانه - قولوب، اونلارک شهرده یاشادقلاری وقت قرائتخانه یه نه صورتله مفید اولایله جکلرینی کندیلرله بیرلگه حل ایتمه لی و اونلاردان بوتونلگیله استفاده ایتمه لیدر.

اون اوچنچی فرقه قورولتانییک اهمیتی قید ایتیش اولدینی همشهریلک حقنده بیر قاج کلمه - سوبله یلم ازلارک کیچمشیندن باشلا یالم. یزده شیمدییه قادار بیله اسکى طرزک همشهریلگی قوتلی در. پک چوق گورولیور که بیر کویک کویلیلری ایشله مک ایجی معین بیر فابریقابه گیر یورلر. بو اویله کور - کورانه دوام ایدیور. بو داها تحکیمچیلک حقوقی و قتلریندن قالمشدر. او وقت فابریقالاردا ایش تحکیمچیلک حقوقیه بورودولوردی. ملکدار - صاحبکارلار کندی تحکیم ایدیلمیشلرینی کندی فابریقالارینا چالیشمایا گوندریرلردی. تحکیم ایدیلمیشلار قیشده ملکدارک فابریقاسیندا، یاید ایه ینه ملکدار تارلا سیندا چالیشیوردی. فقط تحکیمچیلک زحمتی لنو ایدیلنجه کویلیلر او قادار اقناع ایدیجی مزد آلمایوردیلار که شهره پارا قارانماغا گیتمگه مجبور اولدیلار و چوق زمان اونلار اولجه تحکیم ایدیلمیش اولاراق چالیشدیقاری

فابریقالارا گیدریدیر. ایشته همشهریلك بویله لگله وجوده گلمشدر هر فابریقا نزدینده کندی همشهرلی ارینه ایش بولان معین زحمت بورصالاری مثیدانه گلمشدی فابریقا صاحبلی بویله همشهری ایشجی اتخاینی ترجیح ایدیوردیر. اونلار، (فابریقا صاحبلی) آگلایوردیلار که کندی آداملاری آراسیندا بولونماق امکانی ایشجیلر آراسیندا همان فابریقا مه مستنا بیر قیمت وبریور و اونلار اوزون زحمت مدتی و فناء اوجوز، دینجی و الخ شرائطیه راضیلاشیورلار. مثلا ۹۰ نجی ییلرده له نینغراددا «نه و سقی» حصارینک آرقاسیندا بولونان بوبوک ماهوت فابریقاسی صاحبی «تانتون» هر زمان ایشجیلرینی (سموله نسکی) قضا سینک معین کویلریندن اتخاب ایدیور، حتی اونلارا ماذونیت و سائر ویرمگله کندی کوی بایراملارینی تعطیل ایتمگه مساعده ایدیوردی. بو، بویله لگله کندی ایشجیلرینی دیگر ایشجی گتله لریندن آبری بولوندورماق و بویله لگله کنديسينی باشلامیش و انکشاف ایتمگه اولان ایشجی حرکاتیندن مصون بولوندورماغا چالیشیوردی.

او وقتدن بهری چوق آقینتی اولمیش، حرب و انقلابلار اسکیلگک چوق شیارینی سیلکینوب گوتورمشدر؛ فقط همشهریلك حالاده محافظه ایدیلور.

بیز بو یگی دوردن استفاده ایتمه لی و اونی ایشجی صنفی و کویولک آراسیندا کی رابطه سلا حینه تبدیل ایتمه لی بز. فقط ایشجیلرک همشهریلكی غایبه موافق و کوی ایشلری ایچین استفاده لی اولایلمه سی ایچین اونلار کویده کی تشکیلاتلارا - کویلی قومیته سی (کویلی قارشولقلی یاردم قومیته سی) و اونلارک ناشر افکاری اولان قرائتخانه قولوبایه استاد ایتمه لی در.

همشهریلك فردی اولاراق ایوان یاخود سیدور ایچین ده گیل

عمومىي اولاراق كۆي، قرائىتخانى - قولوبا، مەكتەپ ۋە كۆيلى قومىتەسى ئىچىن چاللىشمايدىر. ھەشەرىلىك ھامىلىكى كۆيدە پەك بوبۇك بىر ھەمىتى ھائىزدىر.

ناھىيە تەشكىلاتىچىسىنىڭ مەسئەلىسى - قرائىتخانى - قولوبا ئىچىن ھەر ھەنكى بىر فابرىقا، ھەر ھەنكى بىر ھەنكى (زاۋود)، ھەر ھەنكى بىر ھەنكىلەر ئىتتىپاقى اولماق ئۆزى بىر ھەمى (شەف) بولماق دىر، قرائىتخانى - قولوبا ئىشلىرىنىڭ تەشكىلاتى، قرائىتخانى - قولوبا نىزدىندە بوتون مەدنى ۋە فعال قۇۋەتلەرنىڭ تەشكىلى، قرائىتخانى - قولوبا شۇراسىنىڭ تەشكىلى - ناھىيە تەشكىلاتىچىسىنىڭ ھەل ئىدىلەشكە مەسئەلىسى دىر. (اۋ، ئافەلە اولاراق تەشكىلاتىچىسىنىڭ ئادىنى داۋىشمايدىر). اۋ، بوتون بونلارنى قرائىتخانىچى ئىلە بىرلەشكە ۋە اۋنا استاد ئىدەرلە ھەتە تەتلىق ئىتمەيدىر.

فقط بو ناھىيە تەشكىلاتىچىسىنىڭ مەسئەلىرىنىڭ يالغىز بىر قىسمى دىر، اۋنىڭ مەسئەلىسى - بوتون ناھىيەدە سىياسى مەعارف ئىشلىرىنىڭ تەشكىلى ھەققىدە چاللىشماق دىر: اۋ، ئافەلە اولاراق مەھال تەشكىلاتىچىسى اولمايدىر. اۋ، ئىلەك اۋگەجە ناھىيەنىڭ ھەر كۆيىچىگىندە قرائىتخانى - قولوبانىڭ فەدانى اولاجاق - قىزمىتى بوجاق ياراتماغا چاللىشمايدىر. بوبۇلە بىر «قىزمىتى بوجاق» مەكتەپ، استەھلاك (قۇتۇپراتىف) چايدىخانىسى، (موجود ئىسە) مەدنى - مەعارف ئادەمىسى نىزدىندە دىنەك نىزدىندە، ھەر ھەنكى بىر فعال مەدنى اۋجاق جەننىدە قورولا بىلىر. بوتون بونلارنىڭ بولونمايدىغى بىر بىرە توبلاماقلا بوبۇلە بىر رابطە ياراتمايدىر. مەتەلىسى ئىچىن بىر بىرە توبلاماقلا بوبۇلە بىر رابطە ياراتمايدىر. دائىمىي اولاراق توبلى ھەلدە غەزەتنىڭ مەتەلىسى ۋە مەھكەمە ئىدىلەمەسى - ئىشەنە، ئىشلىرى تەدرىجىي اولاراق آرتوب چوغالاجاق اولان ئىتدائى مەدنى ئۆزەك، اصلاح بىن ئىدەشكە «قىزمىتى بوجاق» بۇدۇر.

